

Praeguse fosforiidisõja hämarad telgitagused

Maaleht käis Lääne-Virumaal, aga ka pealinna nooblites kontoris uurimas, kas uus fosforiidisõda on tõesti juba alanud, ning kui jah, siis kes selle taga tegelikut on.

"Ees on teise fosforiidisõja üks pealähgustest," kirjutas Juhana Aare 6. veebruaril maakonnalehes Virumaa Teataja.

Aare määratluse järgi algas teine fosforiidisõda 16. novembril 2011. "Siis päeval toimus Rägavere vallas Põlula koolimajas Viru Keemia Grupi omanegrite kohaliku kogukonna kaevandusekuu põõramise püha üritus," põhjendab ta.

Paraku jätab kunagise fosforiidisõja sangar mitu olulist asja märkimata. "Kaevikusõda fosforiidisõja rindel," "rindeliik," "loogi-jõud," "annavad tuld," "sõdalased," "lahingumasinad," "sõja pealähgus," "põletatud ma taktika" ja müüdid "kodumaarastamisest" ja rafineerimisest.

Trummid põrisedav kurjandiselt. Aare sõnade järgi annavad teise fosforiidisõja rindel eri poolelt tuld Riigikogu ja Rägavere vallavolikogu liikmed, VKG mehed ja ajakirjanikud. Kampaania "Ei fosforiidisõda. Avaldada toetust elukeskkonda hävitavale fosforiidisõda ja põlevkivikaevanduste vastu" käigus on oma allkirja andnud juba üle kümne tuhande inimene.

"Ei, ei, ei, ei ja veel kord ei!" deklareerib üks allkirja andnute, Pia Pikker Läänemaa. "Meie kõige suurem rikkus on puhas vesi ja loodus ning mitte ükski rahaahane projekt ei tohi seda kahjustada," lisab Hele Kängsepp Valgamaal.

"Väike grupp üllrikastud ülejäänud rahva ja tulevaste põlvkondade arv," teab Mattias Soomemäe Tartumaa. Aga sõjal on ka teine pool. "Ausalet gelda ei saa ma aru, kas see sõda on," naerab Viru Keemia Grupi juhatuse esimees Priit Rohumaa, väidetavalt esimese tähts sõdalane. "Mina ei ole teisel pool rindejoonel. Mina ei võitle keskkonna rikkumise nimel. Kelle vastu see sõda üldse on?"

Rohumaa on VKGs töötanud 14 aastat, üheksa aastat oli ka esipealik, viimased viis aastat Eesti ühe suurima tööstuskeskonnari juhi kabineti. VKG palgal on 2200 inimest.

"Mina kui kontserni juhataja pean mõtlema, mis saab 10, 15, 20 aastat pärast," jutustab Eesti

Esimese fosforiidisõja sangar on ka praeguses võitluses eplikelt pildile saanud.

üks suurimaid tööandjaid. Kõik see, mis nad 2001. aastal otsustasid, on nüüdseks tehtud: oma kaevandus, õlilahased, energia-kompleksid, elektrijaamad.

Mäed hakkavad kaduma

Eesti mehed on investeeritud kõiges sellesse meelitu hulga raha: 550 miljonit eurot – tähelepanuväärne saavutus ka Eesti-gest investeeritud suurettevõttega võrreldes.

Kui õlilahased ületuleval aastal valmis saavad, oleks võimatu 700 miljonit eest ehitada veel teemad ja rafineerimisest.

Tsemendi hakatakse tegema hiljaliselt aheranemägedest. "Selleks on see materjal ideaalne," kinnitab Rohumaa. "Mäed kaovad, sama saatus võib põhjõlletoetisel olla ka Kiviõli seiskuse mäed."

Ignatshes 2011. aasta suvel sai Rohumaa valdada teatud ulguseid toetustel on lagi ees. 2018. aastaks ei olnud tal ühtegi suure kapitaliinvesteeringu plaani. "Just siis tuli fosforiidisõda," tunnistab ta.

"Kõige suurem rikkus on puhas vesi ja loodus ning mitte ükski rahaahane projekt ei tohi seda kahjustada," lisab Hele Kängsepp Valgamaal.

"Väike grupp üllrikastud ülejäänud rahva ja tulevaste põlvkondade arv," teab Mattias Soomemäe Tartumaa. Aga sõjal on ka teine pool. "Ausalet gelda ei saa ma aru, kas see sõda on," naerab Viru Keemia Grupi juhatuse esimees Priit Rohumaa, väidetavalt esimese tähts sõdalane. "Mina ei ole teisel pool rindejoonel. Mina ei võitle keskkonna rikkumise nimel. Kelle vastu see sõda üldse on?"

Rohumaa on VKGs töötanud 14 aastat, üheksa aastat oli ka esipealik, viimased viis aastat Eesti ühe suurima tööstuskeskonnari juhi kabineti. VKG palgal on 2200 inimest.

"Mina kui kontserni juhataja pean mõtlema, mis saab 10, 15, 20 aastat pärast," jutustab Eesti

üks suurimaid tööandjaid. Kõik see, mis nad 2001. aastal otsustasid, on nüüdseks tehtud: oma kaevandus, õlilahased, energia-kompleksid, elektrijaamad.

Kui õlilahased ületuleval aastal valmis saavad, oleks võimatu 700 miljonit eest ehitada veel teemad ja rafineerimisest.

Tsemendi hakatakse tegema hiljaliselt aheranemägedest. "Selleks on see materjal ideaalne," kinnitab Rohumaa. "Mäed kaovad, sama saatus võib põhjõlletoetisel olla ka Kiviõli seiskuse mäed."

Ignatshes 2011. aasta suvel sai Rohumaa valdada teatud ulguseid toetustel on lagi ees. 2018. aastaks ei olnud tal ühtegi suure kapitaliinvesteeringu plaani. "Just siis tuli fosforiidisõda," tunnistab ta.

"Kõige suurem rikkus on puhas vesi ja loodus ning mitte ükski rahaahane projekt ei tohi seda kahjustada," lisab Hele Kängsepp Valgamaal.

"Väike grupp üllrikastud ülejäänud rahva ja tulevaste põlvkondade arv," teab Mattias Soomemäe Tartumaa. Aga sõjal on ka teine pool. "Ausalet gelda ei saa ma aru, kas see sõda on," naerab Viru Keemia Grupi juhatuse esimees Priit Rohumaa, väidetavalt esimese tähts sõdalane. "Mina ei ole teisel pool rindejoonel. Mina ei võitle keskkonna rikkumise nimel. Kelle vastu see sõda üldse on?"

Auditorfirma Ernst & Young rehkenduste järgi saaks tööd 3000 inimest, kindlasti 350 kaevurit ja 650 inimest väetisetahts. Eesti riigieelarvesse aga lae-kuks igal aastal maksudena 70 miljonit eurot. See on 1,5 prot-senti riigi maksumõõdest.

Ka pole Rohumaa sõnul nii, et 95% inimestest on vastu – üringid, mis keskkonda ei kahjusta, pooldab üle 70%.

Kohalik mudamaadlus

Läänud aasta novembrist saatis Rohumaa Lääne-Virumaa idas-osa asuva tillukeses Rägavere valla juhtidele paar kirja. "Teie ettepaneku alustada VKG ja Rägavere valla vahel läbirääkimisi," kinnitab Rohumaa. "Mäed kaovad, sama saatus võib põhjõlletoetisel olla ka Kiviõli seiskuse mäed."

Ignatshes 2011. aasta suvel sai Rohumaa valdada teatud ulguseid toetustel on lagi ees. 2018. aastaks ei olnud tal ühtegi suure kapitaliinvesteeringu plaani. "Just siis tuli fosforiidisõda," tunnistab ta.

"Kõige suurem rikkus on puhas vesi ja loodus ning mitte ükski rahaahane projekt ei tohi seda kahjustada," lisab Hele Kängsepp Valgamaal.

"Väike grupp üllrikastud ülejäänud rahva ja tulevaste põlvkondade arv," teab Mattias Soomemäe Tartumaa. Aga sõjal on ka teine pool. "Ausalet gelda ei saa ma aru, kas see sõda on," naerab Viru Keemia Grupi juhatuse esimees Priit Rohumaa, väidetavalt esimese tähts sõdalane. "Mina ei ole teisel pool rindejoonel. Mina ei võitle keskkonna rikkumise nimel. Kelle vastu see sõda üldse on?"

Rohumaa on VKGs töötanud 14 aastat, üheksa aastat oli ka esipealik, viimased viis aastat Eesti ühe suurima tööstuskeskonnari juhi kabineti. VKG palgal on 2200 inimest.

"Mina kui kontserni juhataja pean mõtlema, mis saab 10, 15, 20 aastat pärast," jutustab Eesti

üks suurimaid tööandjaid. Kõik see, mis nad 2001. aastal otsustasid, on nüüdseks tehtud: oma kaevandus, õlilahased, energia-kompleksid, elektrijaamad.

Kui õlilahased ületuleval aastal valmis saavad, oleks võimatu 700 miljonit eest ehitada veel teemad ja rafineerimisest.

Tsemendi hakatakse tegema hiljaliselt aheranemägedest. "Selleks on see materjal ideaalne," kinnitab Rohumaa. "Mäed kaovad, sama saatus võib põhjõlletoetisel olla ka Kiviõli seiskuse mäed."

Ignatshes 2011. aasta suvel sai Rohumaa valdada teatud ulguseid toetustel on lagi ees. 2018. aastaks ei olnud tal ühtegi suure kapitaliinvesteeringu plaani. "Just siis tuli fosforiidisõda," tunnistab ta.

"Kõige suurem rikkus on puhas vesi ja loodus ning mitte ükski rahaahane projekt ei tohi seda kahjustada," lisab Hele Kängsepp Valgamaal.

Ma võin mürki võtta, et kui Eestis ei oleks varem põlevkivi ja fosforiiti kaevandatud, hakataks igal juhul fosforiiti enne kaevandama kui põlevkivi.

Priit Rohumaa

neil fosforiidisõda üürimiseks mõni auk puurida. Praeguseks on kriis aina koonus, mitu volinikku aja mah võtnud lootes, et siis ei suudeta eelarvet vastu võtta ja volikogu peab läbi minema.

"Mis selles salajas on, kui ma saadan kirja volikogu esimehele," imestab VKG boss. "Rohkem avatult pole võimalik asja ajada."

"Mida väiksem koht, seda rohkem tulevad mängu isiklikud suhted," jutustab volikogu esimees Arnu Lippasaar. "Aga see segab juhtimist. See on pigem soov ära. Fosforiit lihtsalt rakendatakse selle ette."

Nii võeti, rahvas kutsu- ti barrikaadidele. Seda on väga lihtne teha. Aastakümneid Ida-Virumaal toimunu armid annavad ennast valusalt tunda: lagastatud maastik, kuivaks jäänud teedesse ja hardusse vaja raha riiki. Rägavere naaber valla Sonda isad aga panevad hetkel koka oma nõudeid ja soove.

Vallavanem Virgo Koppel vastas lühidalt. "Kinnitan, et Rägavere vald on huvitatud täiendavast informatsioonist fosforiidisõda küsimuses ning läbirääkimistest keskkonnaministeeriumi, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ja arendajaga, leidmaks valla elanike pikajärgi hea teenivaid lahendusi."

Seepeale puhkes tillukeses vallas torm ja ühtlasi algas mudamaadlus. "Vallavanem on läinud meie sel- le ja taga salakõllepõlpe!" karjusi ärritatud volinikud. Kui vallavanem selise kirja kirjutas, tähendab, et on kuradi- sõrm ees. Kui kuradil sõrm käes, lähed mitte üksnes käsi, vaid kõik muugi. Kuradiks on mõistagi Viru Keemia Grupp.

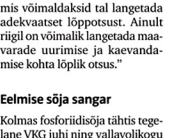
Ära luba ka sängi vereele! Maalahetele teadaolevalt oli kuus volikogu liiget üheksast seda meelt, et VKGs võiks hea tehta lepingu alla kirjutada ja lubada

VKG seltsimehed on tõelised bandiidid. Need inimesed on väga õhtlikud, nad on julmad mängurid ja teevad mis tahes trikke, et oma eesmärged saavutada. Hullel veal kui Nõukogude Liidu väetis- tööstuse ministriks.

Juhana Aare

57 aastat Rägavere vallas Miila külas elanud Nikolai Aali sõnul paneb kohalike kõige enam muretsema kaevanduse saatus küsimus.

Rägavere vallavoli- kogu esimees Arnu Lippasaar väidab, et mida väiksem koht, seda enam mõistavad küsi- muste lahendamist isiklikud suhted.

Mis video pakumise puutub, siis üks poolest ei räägi tüü. Varju heidab see aga mõlemale.

Üks on selge: kui Rohumaa vastab tulevikku, siis Aare pilk on minevikus kinni. Tema arvates pole viimase kolmekümne aasta jooksul fosforiidisõda kaevandamis tehnoloogias midagi muutunud. Rohumaa väidab hoopis muud. Kui kindlat tõe tehes, oleks 15 000–20 000 euro eest VKG- le müüa, peab Aare jamaaks. Sa- mas võtab ta omaks, et on fosfo- riiditeemalise filmi tegemist nei- le küll pakkunud.

Rägavere vallava- nem Virgo Koppel, kelle vastus Viru Keemia Grupi kirjale põhjusrikkalt tu- levikku, aga annab valusaid lakse Eesti majanduspoliitika.

Põhiline aga, mida Miila rah- sus kardab, on see, et kaevand- vad kuivaks. "Või kui kuivaks ei jää, siis ei kõlba veini enam jua," võtab Nikolai Aal rahva hirmu kokku. "Muud asja siin pole."

Loomulikult ollakse vastus, sest kes see ilma tehta taba olla. Aal osutab keppiga õue taga suva võpsku pole. "Siia see kaevandus tuleb. Maa on siin põlevkivi ja fosforiiti paksult täis. Põlevkivi on kahes kilome- tri, valla idapiiril asuvas Miila külas, on rasked metsaveomaa- nad tee porimütsaks muutnud.

Viru Keemia Grupi juhatuse esimees Priit Rohumaa va- atab firma arendami- sel lootsurikkalt tu- levikku, aga annab valusaid lakse Eesti majanduspoliitika.

Õue taga, mida Miila rah- sus kardab, on see, et kaevand- vad kuivaks. "Või kui kuivaks ei jää, siis ei kõlba veini enam jua," võtab Nikolai Aal rahva hirmu kokku. "Muud asja siin pole."

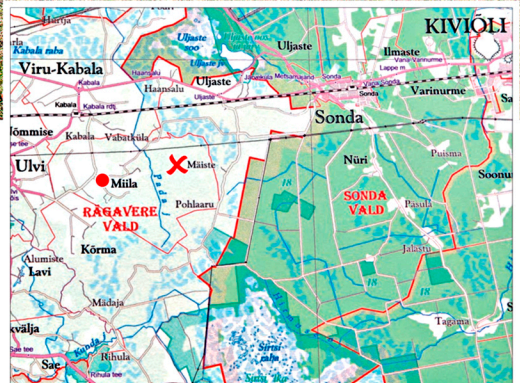
Loomulikult ollakse vastus, sest kes see ilma tehta taba olla. Aal osutab keppiga õue taga suva võpsku pole. "Siia see kaevandus tuleb. Maa on siin põlevkivi ja fosforiiti paksult täis. Põlevkivi on kahes kilome- tri, valla idapiiril asuvas Miila külas, on rasked metsaveomaa- nad tee porimütsaks muutnud.

Viru Keemia Grupi juhatuse esimees Priit Rohumaa va- atab firma arendami- sel lootsurikkalt tu- levikku, aga annab valusaid lakse Eesti majanduspoliitika.

Õue taga, mida Miila rah- sus kardab, on see, et kaevand- vad kuivaks. "Või kui kuivaks ei jää, siis ei kõlba veini enam jua," võtab Nikolai Aal rahva hirmu kokku. "Muud asja siin pole."

Loomulikult ollakse vastus, sest kes see ilma tehta taba olla. Aal osutab keppiga õue taga suva võpsku pole. "Siia see kaevandus tuleb. Maa on siin põlevkivi ja fosforiiti paksult täis. Põlevkivi on kahes kilome- tri, valla idapiiril asuvas Miila külas, on rasked metsaveomaa- nad tee porimütsaks muutnud.

Punase ristiga on kaardil märgitud koht, kuhu VKG tahab fosforiidisõda üürimiseks 3–4 puuraku teha.

maksukoormus tööstustele on väga suur. "Kui VKG tõsta Rootsi riiki, siis sealne maksukoormus on kolmandik võrra väiksem!" põratab Rohumaa. "See, kuidas meil äri maksustatakse, on enekulmuuta."

Rohumaa ei unusta aga ka la- hendusi pakkuda. "Kogu aeg on kasulgi 12, 15, 20 või 24 miljonit eurot ees. Kui see meid pakumise staabulitel igal aastal 70 miljonit lisaks, on teisti vähe!"

Aga kui enamikus Euroopa riikides on maavard mäe- või

energeetikaministeeriumi hal- dusis, siis meil keskkonna- ministeeriumi tiiva all. See aga muudab maavarde kasutuse- võtu erandiselt raskes.

"Küige parem on kaitsma tee- midagi thes," muigab Rohu- maa. "Me teame, kuidas 1970.–80. aastate kaevandati, see hirm saa- kul ajalama läbi kohalike sel- gustööde tegemas, tuleb rohkem ka neid, kes hakkavad kaasa mõlema."

Rohumaa ei unusta aga ka la- hendusi pakkuda. "Kogu aeg on kasulgi 12, 15, 20 või 24 miljonit eurot ees. Kui see meid pakumise staabulitel igal aastal 70 miljonit lisaks, on teisti vähe!"

energeetikaministeeriumi hal- dusis, siis meil keskkonna- ministeeriumi tiiva all. See aga muudab maavarde kasutuse- võtu erandiselt raskes.

"Küige parem on kaitsma tee- midagi thes," muigab Rohu- maa. "Me teame, kuidas 1970.–80. aastate kaevandati, see hirm saa- kul ajalama läbi kohalike sel- gustööde tegemas, tuleb rohkem ka neid, kes hakkavad kaasa mõlema."

Rohumaa ei unusta aga ka la- hendusi pakkuda. "Kogu aeg on kasulgi 12, 15, 20 või 24 miljonit eurot ees. Kui see meid pakumise staabulitel igal aastal 70 miljonit lisaks, on teisti vähe!"